

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 202. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12
Negyedévre ———— 6
Egy hóra ———— 2
— Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Hétfő, szeptember 7.

A Rákóczi-ünnep.

Nagybecskerek, szeptember 7.

Ünnepi harangszó, a háromszinű lobogó főlemelő színei, lelkes szónoklatok, zengő magyar dalok hirdették tegnap Rákóczi fejedelem dicső emlékezetét.

S ez az ünnep, mely itt, ugyszólván a magyarság végvárában vasárnap lefolyt, a magyar géniusz erejét jelenti, a mely egygyé forrasztja a széthuzó szíveket is s egy hatalmas dobbanással reszketteti meg a levegőt, melynek minden parányában a magyarság évezredes dicsősége száll mindenfelé szerte e hazában.

A messze multak tüneményes nagy alakjának hódolván, leróttuk szerény adónkat annak, aki glóriájának fényét rászórta a késő utódok homlokára is, ne feledjük azonban, amikor ebben a fényben tündöklünk, kötelességeink is vannak a haza irányában s fokozott munkával kell igyekeznünk azon, hogy a magyar nemzeti szellemet diadalra juttassuk s a multak ragyogásából ránk vetődő glóriát megérdemljük. Legyen ebben segítségünkre Rákóczi halhatatlan szelleme!

Most pedig adjuk itt a tegnapi ünnepéről szóló tudósításunkat.

A templomban.

Nagybecskerek vasárnapi arculatát tegnap nagyban emelték a házakról lobogó nemzeti zászlók, a melyeket Rákóczi emlékezetére kitűztek nemcsak a magánházakra, de a városi, megyei és állami középületekre is.

Délelőtt fél 10 órakor nagy közönség özönlött a római katolikus plébánia-templomba, ahol az ünnepi istentiszteletet tartották. A misén, melyett Szabó Ferenc apát végzett fényes segéd-

lettel, megjelentek az összes hatóságok fejei, a testületek s az intézetek.

Az egyházi ének- és zenekar ez alkalommal Mozart miséjét, offertóriumra pedig Bogisich: „Angyaloknak nagyságos asszonya“ c. régi egyházi énekét adta elő. Mise végzetével a „Himnusz“-t énekelték, melyet a hívők állva hallgattak végig.

A kaszinóban.

Mise után a közönség a kaszinó nagytermébe vonult, melyet ez alkalomra szépen földszítettek s az emelvényen Rákóczi arcképét helyezték el virágok között.

Az ünnepélyt itt a külön ez alkalomra alakult uri dalárda nyitotta meg a Himnusz éneklésével s ez a férfikar Wagner Nándor jeles dirigálásával valóban ritka élvezetben részesítette kitűnő énekével a közönséget.

A Himnusz elhangzása után Franz J. L., a kaszinó érdemes igazgatója a következő beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt:

Ebben a tiz esztendőben mindig II. Rákóczi Ferenc emlékét ünnepeljük diadallal és gyászszal. 1703. évi június 16-án egy kis csapat lengyel nemes vitézzel megjelent a Beszkid havas alján a Latorcza szűk völgyében Rákóczi Ferenc, hol Esze Tamás és Kis Albert portyázó vitézek varták 200 puskás paraszttal és 50 lovassal, ez volt az első sereg „pro libertate“ a szabadságért, azután hazánknak színe-java harcolt a Rákóczi-zászlók alatt, míg a háború a majthéni sikon 1711. május 1-én befejeződött.

Rákóczi száműzetésben halt meg Rodostóban és fejedelmi birtoka a császár hívei között mint zsákmány lett felosztva, őt magát egy magyar törvény — haza- és felségárulónak bélyegezte.

Midőn 1683-ban Bécsset felmentették, és később visszafoglalták Budát, a központosító kísérletek ellen újból fellobogott a lázadás lángja. II. Rákóczi Ferenc és Bercsényi Miklós vezérletével a nemzet ezuttal együtt fogott fegyvert, hogy eltiport alkotmányát kivívja és biztosítsa. Az alku-

dozások céjhoz nem vezettek, habár egy Széchenyi Pál vezette is azokat a kormány részéről, a nemzet hinni nem tudott.

II. Rákóczi Ferenc életének emléke nagy emlék, a világ szabadsághőseinek sorában a legelső helyen áll, senki sem áldozott annyit, senki sem szenvedett többet, és maga részére senki sem kívánt kevesebbet. A „Recrudescunt vulnera“ kezdett okmányokkal beoltotta Európa lelkébe a nemzet jogait, igazságait, szenvedéseit, ennek a tiz ének történetét részletesebben az ünnepi szónok fogja elmondani.

Rákóczi népe háromszor elfoglalta ezt az országot, de mindannyiszor el kellett vesztenie; szomorú sors, de legalább megtartották a küzdők a hazát, meg az alkotmányt; és nyilvánvaló tanúság: bízalom a nemzet jövőjében.

Véres harcok, hős regébe illő győzelmek töltik meg e kor történetét. Bécs kapuját döngöti a magyar fokos és a Szent István templomának gót ivai alatt így könyörögnek: „A kurucok haragjától ments meg Uram minket“!

Rákóczi eszménye: a nemzeti függetlenség gondolata legyőzve sem bukott el; Rákóczi örökségét: a szabadság imádatát a magyarság 200 évi erőszak önkénye sem tudta kiirtani. Az ő jelleme kiolthatatlan ég minden magyar lelkében; az ő erkölcsi nagysága ragyog ma is kora fenéséges költészetében.

Ohajtom, hogy bennünket örökségül reánk szállott eszménye diadalra vezessen, de kívánom, hogy porladó ereklyéit minél előbb hozzuk haza abba a megszentelt anyaföldbe, a melynek szabadságáért ő annyit küzdött és szenvedett. Ezzel az ünnepi gyűlést megnyitom.

Most Dölle Matild kisasszony elszavalta Szávay Gyula Vitézi énekét Rákóczi Ferencről, melynek precíz betanulása már magában véve is elismerést érdemel, művészi lendületű szavalásával pedig méltán érdemelte ki a közönség zajos tetszését és zugó eljenzését.

Utána a férfikar pompás kurucdalokat énekelt, majd Herr Ödön főgimnáziumi tanár lépett az emelvényre s a mai tárcánkban olvasható magas szárnyalású beszédet mondotta.

A „TORONTÁL“ tárcája.

II. Rákóczi Ferenc.

— Ünnepi beszéd. —

Elmondotta a nagybecskereki Rákóczi-ünnepélyen
Herr Ödön főgimnáziumi tanár.

Mélyen tisztelt ünnepelő közönség!

200 esztendő! Nem egyéni életünknek, hanem igenis egy nemzetnek való dátum ez, honnan akár egy magas hegy csucsról nagyszabású kilátás nyílik multba és jövőbe, honnan a kicsiny még kisebbnek látszik, de viszont az, ami igazán nagy, csak innen tűnik fel a maga egész nagyságában.

A magyar nemzet erejét, éltető elemeit mindenkoron önmagából, saját erényiből merítette. Jellemének alapvonásai: a komolyság, vallásosság, szabadság és az önfeláldozásig fokozott hazaszeretet, fejedelmei és királyai iránti hűség voltak azon nemes erényei, melyek nemzetünket ezeréves hazánk védelmében nagy és dicső tettekre ragadták.

És valóban! Nem valóságos hősköltemény-e nemzetünk történelme, nem élő vértanusága-e a hazaszeretnek, midőn látjuk, hogy világtörténelmi hivatásának oly jelesül megfelelő: századokon keresztül, egészen leroskadásig vivja azon harcait, melyekkel a művelt nyugatot megoltalmazta a Kelet barbársága ellen?! Csak egy jelentős példát akarok említeni. — Nem gondolunk-e a nemzeti büszkeség érzésével világverő nagy Mátyás királyunkra, kinek uralkodása alatt a művelt világ az ő vakítóan fényes jelenségének varázshatása alatt állva, Magyarországot a fejlettség és erő eddig nem ismert magaslatán látva — egy szebb, az eddiginél is dicsőbb jövőt jósolt a magyar nemzetnek? És mitörténik? Elborul lelkünk, midőn látjuk, hogy az ímént még hatalmas magyar nemzet nagy királyának halála után 36 évvel leroskadott volt, az ország széttagolva és elnyomva, az összetört nemzet pedig ott hevert a durva

önkény lábai előtt, részekre szaggatták, hogy darabonként öljk meg.

Azonban a sok csapás és szenvedés, a létért való hosszas küzdelem nemcsak hogy kétségbe nem ejtette, hanem inkább megedzette a magyart. A Losoncziak, Szondyak, Dobók, Zrinyiek, Bethlenek és Rákócziak nem éltek hiába. A 17. század fegyverszerencséje megmentette a töröktől az ország területét, de sajnos csakis azt.

Hazánk ugyanis nem örülhetett igazán a török járom alól való felszabadulásának, mivel a Habsburgok és a bécsi kormány semmibe sem vevén a magyarok áldozatkészségét és közreműködését, egyedül magoknak tulajdonították a felszabadítás érdemét és ennek fejében az ország alkotmányát követelték. Mióta a magyar rendek 1687-ben a Habsburgház fiágának örökösödését elfogadták, Magyarország a bécsi új jogelmélet szerint csak olyan császári tartomány volt, mint a többi. Országgyűlést nem hívtak egybe, az adót önkényesen vetették ki. A nemzet becsületét csakugy nem kimélték, mint vagyonát. Idegen zsoldosok fosztogattak és zsaroltak, mialtalt a magyart a törvénytelen ségen kívül arcul is csapták: hiszen éreznie kellett, hogy nemcsak bilincsbe verték, de még a bilincs árát is vele fizettetik.

Keserves egykoru nóták festik a boldogtalan állapotokat:

Zokogó sirással sirhatsz magyar nemzet:
Mert szemed bekötve idegen nép vezet,
Jóakaratóért, lásd, gonosszal fizet,
Hogy elpusztíthasson bizonyára siet.

vagy:

Hej Rákóczi, Bercsényi,
Vitéz magyarok vezérei!
Bezerédi!
Hová lettek magyar népnek
Élő tüköri
Fényes csillagi!

vagy:

Rákóczi! édes vértünk
Régi híres vezérünk,
Kérd a magyar szenteket
Ne hagyjanak bennünket!

Vagy midőn végső elkeseredésében imígyen kiáltottak fel:

„Vér meg Isten, vér meg ebadta németjét“!

Ezen nyomorból, ezen végsőségből született meg azon megváltó munka, melylyel hősünk II. Rákóczi Ferenc új életet öntött haldokló hazánkba.

II. Rákóczi Ferenc alakjában a nemzeti hagyomány kegyeletteljes dicsőfényével övezett szabadsághőst tisztel. Ugy tetszik, mintha Bocskaytól és Bethlen Gábertól kezdve végig a szabadsághősök és küzdelmek minden dicsősége és minden gyásza egyedül Rákóczi személyében pontosulna össze. S bár az irigy sors, mely csak azért emelte eleintén magasra, hogy azután annál mélyebbre buktathassa, kevés dicsőség mellett sok szenvedést szabott Rákóczi osztályrészeül: ép ezen körülmény az, mely nevét a szabadság fogalmával feloldhatatlanul összefűzte a magyar nemzet lelkében. Két század szülte nagy eszmék és nagy emberek nem voltak képesek nevének varázsát elfeledtetni, sőt kisebbiteni sem, aki mindenét: óriási vagyonát, nyugalomát, kényelmét, lelkeszive minden dobbanását, honszerelmét önzetlenül áldozta fel a haza oltárán. Az a nagysága, mely őt oly szentté tette az utódok szemében, átszálland, át kell hogy szálljon a mi utódainkra is.

II. Rákóczi Ferenc I. Rákóczi Ferenc, Erdély választott fejedelmének és a hőslékkü Zrinyi Ilona fia 1676. március 27. született a Rákócziak zempléni megyei borsai kastélyában. Fiatal éveiben nem igen volt tudatában azon misszióknak, melyre őt sorsa terelte. Hej, pedig családjának tragédiája is elegendő lehetett volna arra, hogy Rákóczival valaha boszuló kardot rántasson Bécs urai ellen. Lássunk e tekintetben néhány példát. Anyai nagyapja gróf Zrinyi Péter és nagybátyja Frangepán Ferenc voltak a bécsujhelyi vértanúk; e retentő esemény hatása alatt anyai nagyanyja: Frangepán Katalin megőrült; édesapja a bécsi udvar poroszói elől csak súlyos anyagi áldozatok árán menekül; édes anyjának egyetlen fivére: gróf Zrinyi János Tirol egyik sziklavárában tartatott örökös fogságban, hol meg is örült s 1703-ban sirba vitte a Zrinyi nevet; két nagynénjét apácává tették.

A kiváló, szónoki hévvel elmondott beszéd után percekig zugó taps és éljenzés hangzott föl, a melynek lecsendesültével a férfiak ismét egy szép hazafias éneket adott elő nagy tetszés mellett.

Az ének után Berczelly György következő sorra s Farkas Imre Rákóczi-induló című versének hatásos elszavalásával szintén zajos tapsokat aratott.

Az ünnepélyt a férfiak zárta be a Szózat kitünő elénekülésével s azután a közönség egy magasztos hazafias ünnepély fölemelő érzésével szétoszlott.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken péltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

— **Kisasszony napja.** Az Istenanya születésnapját ünnepeli holnap a róm. kath. anyaszentegyház. A megváltó anyja mindenestre megérdemli, hogy a holnapi napon az ő szent nevét sóhajtsák a keresztény hívek s áhitatos imával fohászkodjanak hozzá s az egek Urához. A róm. kath. templomban Mária születés napja alkalmából holnap reggel 7 órakor csendes mise lesz német prédikációval, melyet Brunner Jakab segédlelkész fog mondani. Reggel 1/9 órakor csendes mise lesz prédikáció nélkül. Az ünnepi zenés misét d. e. 10 órakor tartja Brunner Jakab fényes papi segédlettel. A nagymisét Engel Ferenc segédlelkész magyar nyelvű prédikációja fogja megelőzni. Az egyházi ének és zenekar a holnapi nap alkalmából Kirms miséjét fogja előadni, offertóriumra pedig Boross Józsa urnő Leder-mayer Ilona: „Ave Maria” című egyházi dalművét fogja elénekelni.

— **A bíróság köréből.** A m. kir. igazságügyminiszter Déván Ottó pécsi és Csarsch Dezső nagykikindai kir. ügyészeket kölcsönösen áthelyezte, Benczur Jenő ugyanottani törvényszéki bírót a nagykikindai kir. törvényszék területére vizsgálóbíróul és dr. Hortobágyi József szintén ottani törvényszéki bírót pedig vizsgálóbírói állandó helyettesül rendelte ki.

Hősünk apjától örökölte a lángoló hazaszeretetet, melyet, valamint az igazi mély vallásos érzületet ő benne és nála 4 évvel idősebb Julia nővérében tovább ápolta és nagyra fejlesztette édesanyja Zrinyi Ilona, az anyai szeretet és a női kötelességtudás és hőselkűségnek minden időközön át legszebb mintaképe. Felnevelkedvén, hogy az udvar gyanuját is kikerülhesse, jobbra Bécsben tartózkodott, de hiába: neve volt az, mitől a kormány és udvar rettegetek. Hidegséggel, bizalmatlansággal találkozott ezért minden lépésénél, s ez okozta, hogy szerepkört nem találva, elidegenedett az udvartól és elégtellenül vonult vissza sárosi birtokára szépséges hitvesével együtt: hesseni Amáliával, ki anyai ágon az Árpádoktól és nevezetesen magyarországi Szent Erzsébettől származott.

Itthon látta megalázott nemzetét, szemei előtt folytak le a szomorú idők visszaélései, melyektől mint birtokos maga is sokat szenvedett. Nem bírta tovább! Hiába hureolják most már börtönbe, hőselkű neje kiszabadítja őt s Lengyelországban talál menedéket. Innen kél át a Kárpátokon s áll az elégtelenség élére, 1703. június 16-án; Isten és szabadság a jelszava. És most, érdemes közönség, hadd vonuljanak el lelki szemeink előtt a dicső küzdelem kimagasló mozzanatai. Megszólalnak a tárogatók: gyülekezik a kurucság „Pro patria et libertate.” Eleinte csak hétszáz, később nyolcvankétezer; a kuruc vitézek lelkesülten éneklük:

Kiontatom vérem apámért, anyámért,
Megöletem magam szép gyűrűs mátkámért;
Meghalok én még ma magyar nemzetemért.

Folyik a tündérregébe illő harc, tisztul a magyar haza a sok labancból, sarcolja a kuruc a császárvárost s a bécsiek a templomban litániába foglalva imádkozzák: „A kurucok haragjától mentes meg Uram minket.” Hát nem Isten csudája az, hogy a végig üldözött, agyon sanyargatott Magyarország két és fél millió lakosából kikértült lelkes kuruc sereg majdnem egy évtizedig tartja rettegésben az akkoriban legnagyobb európai hatalmat, a Habsburgokat s midőn a majthényi sikon utoljára harsogtak a harcra hívó tárogatók, az 1711-ben kötött szatmári békében a győző hatalom mégis kénytelen volt elismerni hazánk önállóságát,

— **Magyar név.** A belügyminiszter megengedte, hogy Kohn Berthold nagybecskereki illetőségű konstantinápolyi lakos, valamint kiskoru gyermekei Mártha és Frigyes családi nevüket Kunodira változtathassák.

— **A főváros Kiss Ernő szobrára.** A vértanu halálát halt hős tábornok Kiss Ernő emlékének megörökítése céljából felállítandó szobor költségeire országszerte megindultak az adakozások s nemes vetekedéssel küldik egyesek filléreiket, míg a törvényhatóságok egymásután szavazzák meg adományait. Így legutóbb Budapest székesfőváros törvényhatósága tudatta, hogy 200 koronát szavazott meg a nemes célra.

— **Uj tanító.** A nagybecskereki szerb hitközség által fenntartott felekezeti iskolában megüresedett tanítói állásra 3 pályázó közül a közgyűlés Stefnovics István eddigi helyettes tanítót választotta meg.

— **Temetés.** Tegnap délután kísérték végső útjára Müller Mihály elhunyt tanfelügyelői tollnokot. A temetésen, melyen a gyászszertartást Szabó Ferenc apát végezte infulával, fényes papi segédlettel, megjelent Torontálvármegye kir. tanfelügyelősége dr. Pacséri Károly vezetésével, a helybeli állami iskolák tantestületei és nagyszámu gyászközönség. A róm. kath. egyházi dalárda egy a halottas háznál, mint a temetőben megható gyászdalokkal bucsuztatta el az elhunytat.

— **A törökbecsei szabadság-szobor.** Mint újabban értesülünk, Törökbecsén a szabadság-szobor leleplezését az eredeti tervről eltérőleg nem 8-án, hanem 13-án tartják meg. Törökbecse hazafias közönsége nagy lelkesedéssel készül az ünnepélyre, melynek kétségkívül legkiemelkedőbb pontja az, hogy Törökbecse vidéki város létre gyönyörű szoborral emeli nivóját s áldoz a szabadság szent eszméjének. A művészi emlék, mely turulmadárt ábrázol kiterjesztett szárnyakkal, Bánlaky Géza műve, s egy szegedi gyárból került ki. Az ünnepély napjának estjén műkedvelő előadás is lesz, melyen az „1848 vagy ur és jobbágy” című hazafias darabot adják elő.

— **Rákóczi-ünnep Pancsován.** Pancsova város hazafias ifjúsága tegnap tartotta Rákóczi-ünnepét. A fényesen sikerült ünnep reggel ébresztő zenével kezdődött. Délelőtt 9 órakor ünnepi mise volt a minoriták templomában, a melynek végzetével a közönség a „Trombitás”-szálló nagytermébe vonult, ahol matinét tartottak. A matinén egy ad hoc Rákóczi-dalkör kurucdalokat énekelt Rándl Ferenc karmester vezetésével, utána Pondovics Döme kurucnótákat adott elő

alkotmányát és vallásszabadságát; a béke azután föl is vétetett a corpus jurisba az 1715. országgyűlés negyvenkilencedik törvénycikkelyében. Rákóczi maga, mint az igazi függetlenségnek képviselője, mely a Habsburgokkal megalkuvást nem ismert, a kegyelmet a maga személyére nem fogadta el, hanem kibujdosott és Rodostóban halt meg 1735-ben.

Ünnepelő közönség! Lehetetlen, hogy történelmünknek imént vázolt fényes időszakok lelkesedésünk tűzét ne élessze és hazafias érzésünkben föl ne emeljen bennünket, de vajjon a mai anyagi korszak önző nemzedéke tud-e igazán lelkesedni? Hát nem szégyeneltje-e a mai nemzedéknek, hogy a Rákóczi száműzetését kimondó törvény még mindig nincs hatályon kívül helyezve s hogy az ő hamvai még mindig nem pihennek a hazai földben? Mert úgy látszik, mintha manapság a komolyabb, a magasabb eszmei és erkölcsi törekvések felle huzódnának vissza a szertelenül háhászott önérdékek, a hatalom szeretete és annak mindenhatósága előtt. Sokan mondják, hogy mindez csak a létért folytatott küzdelem zürzavaros lár-mája. Adná Isten, hogy így legyen. De mi, mélyen tisztelt közönség, tegyük félre az egykedvűséget, a kishitűséget és mindenekelőtt az önzést! Kicsiny ez a mi hazánk, nem bír el nagy önzést! De azért kicsiny hazánkat is nagygyá tehetjük, ha e magasztos és szent fogalmakat: „Isten, király, haza” nemcsak ajkainkon hordozzuk, hanem mélyen bevésve tartjuk sziveinkben is! Merítsünk tanulságot a multakból, hogy hazaszeretet, bátorság és összetartás mindig győzelmet arat! Merítsünk tanulságot, hogy addig él nemzet e hazán és addig várhatunk a jelenben és a jövőben is üdvös mozgalmakat, míg lesz lekes ifjúsága, s míg a honfitársak itt megértik egymást.

Isten áldása legyen a magyar nemzetén, hogy megőrizhesse vallásos őseink vérével megirt és megszentelt hagyományait, jellemeit és erkölcsait, melyeknek életet adó ereje a hazában ezer évig fentartotta!

Végezetül — mélyen tisztelt ünnepelő közönség — emeljük fel sziveinket! Hymnust zengve, minden gondolattal, minden szív Istenséghez emelkedve kiáltssanak együtt:

Éljen a haza!

tárogató nagy tetszés mellett. Ezután Surányi Károly ünnepi beszéde kíséretében leleplezték Rákóczi mellképét, majd ismét kurucdalokat énekelt a dalkör. A dalokat Lóczi Ákos sikerült szavalata követte és a himnusz elénekülésével a matiné véget ért. Az ünnepélyt este érdekes hangverseny zárta be, melynek nevezetes pontjai voltak Kreuzinger Hilda és Petkovics Ilonka szavalatai. Az előbbi a Szózatot szavalt el németül, az utóbbi a Himnuszot szerbül igen sikerülten. Azonkívül még Medziradzky Annuska szavalt és volt több ének és zeneszám. A hangversenyt tánc követte.

— **Esküvő.** Risztics György nagybecskereki kereskedő tegnapelőtt esküdött örök hűséget Risztics Pál nagybecskereki vendéglős Katalin nevű szép leányának. A polgári esketés d. u. 4 órakor folyt le az itteni anyakönyvi hivatalban. Az esketésnél tanuként szerepeltek: Zavisics János nagybecskereki magánzó és Szolárics Pál szolgabíró Belovárról.

— **Ellenőrzési szemlék a nagybecskereki honvédségnél.** A honvédek ellenőrzési szemléjét a honvéd laktanyában október 15., 16. és 17-én tartják meg. Az utóellenőrzési szemlék november 27. és 28-án lesznek, a különleges utóellenőrzés pedig december 28. és 29-én tartatnak meg Szegeden.

— **Ováció.** Szép ovációban részesítették a mult pénteken este az izr. templomban Lewin Hermant, a nagybecskereki országos hírű főkantort, aki hosszú betegsége után ezáltal végezte először templomi funkcióját. A hívek örömmel hallották, hogy a kántor szép bariton hangja régi erejében cseng s az isteni tisztelet után a nagyszámban megjelent közönség sietett is a közkedvelt főkantornak szerencsekívánatait kifejezni. Tiszteltettnála a hitközségi elnök és az egész előjáróság is Weisz Izidorral az élén, utána pedig a hitközség többi tagja.

— **A szenthuberti nábob halála.** A hónap elején Szenthuberten elhunyt Bohon István szenthuberti lakos. Az elhunytban Muschong Jakab téglagyáros apósát gyászolja, de különben is az elhunyt az egész délvideken ismeretes és kedvelt ember volt. Egyszerűen bámulatos ennek az embernek a pályafutása. Valaha teljesen szegény parasztember volt. Szürben és bocskorban járt, egy tehénnel és egy lóval szántotta kicsiny földes-kéjét és tegnap mint milliomas halt meg. Ő vetette meg a téglaparnak alapját ezen a vidéken. Mendedmondák szállanak szájról-szájra a nép között mesés és bámulatos meggazdagodásáról, de tény az, hogy a téglaparn ügyes kiaknázásából, becsületes és kitartó munkával szerezte meg gazdagságát. Sárból aranyat csinált. A midőn a szegedi árvíz egy egész várost romba döntött, bőséges alkalmá kínálkozott az első téglagyárában, a szenthuberti kemencékben égetett téglákat jó penzen eladta. Ezt a gyárat a mai napig is üzemben tartják. De ezen gyár után mindenfelé a délvideken alapított új gyárakat, Nagyikindán, Zsombolyán, Károlyligeten, Lugoson és Losoncon vannak nagyszabású gyárjai az elhunyt családjának. Nagyikindán nagyszabású szállodát épített, veje az élelmes Muschong Jakab Zsombolyán a rozoga Popperházt modern bérházá alakította át és az Eggert-ház helyén a postapalotát emelte. Nagyon tanulságos ennek az embernek élete és sorsa. Igazi amerikai szabású ember volt. Olyan ember, aki a saját erejéből emelkedett fel. Vagyott, gazdaságot, tekintélyt teremtett semmiből. Az elhunytat nem csak családja, hanem Szenthubert és egész környéke gyászolja.

— **Mulatság.** A nagybecskereki munkásképző és társas-egylet tegnap este az Ellmer-féle vendéglőben táncall egybekötött kedélyes-estélyt rendezett. Az estélyen Tóth Kálmánnak „Nők az alkotmányban” című vígjátéka is színre került. Az ügyes dilletánsok nagyon jól adták szerepeiket s a közönség több ízben zajos tapsokkal jutalmazta meg őket. Az előadás előtt az egylet zenekara néhány magyar nótát játszott el, melyet a közönség szintén nagy tetszéssel fogadott. A szineloadás után tánc volt, mely a legjobb hangulatban a hajnali órákig tartott.

— **Orfeum-társulat.** A Lichtstein-féle orfeum-társulat ma este kezdte meg előadásait a kaszinó-kertben. Ugy a társulat kitünő tagjai, mint a műsor számai élvezetes estét ígérnek. Az előadás 8 órakor kezdődik, belépő díj 1 korona.

— **A vakok segítése.** A vakokat gyámolító országos egyesület megküldte nagybecskereki város tanácsának az egyesület székhelyeinek jövedelmét feltüntetett 1902. évi kimutatást, a mely szerint Nagybecskereki városában az emberiség legsújtottabb tagjai, a vakok részére a mult év folyamán 122 korona 28 fillér gyűjtetett. Az egyesületekben elhelyezett perselyekben a felnyitáskor a következő pénzüsszegek voltak:

Rendőrkapitányság 32 fillér, Hadfi Döme 2 kor. 43 fillér, Bilitz János 1 kor., Wassermann József 12 fillér, Eisenstädter S. és társ. 60 fillér, Petz Antal 13 fillér, Kónya Fe-

urányi
leplezték
adalokat
sikerült
ésével a
érdekes
pontjai
kovics
szavalt
büi igen
dszky
meszám.

bybeske-
húséget
atalin
és d. u.
atalban.
visics
larics

cskereké
si szem-
16. és
szemlék
ges utó-
artának

ették a
Lewin
kántort.
először
allották,
rejtében
zámban
velt fő-
sztelgett
ljáróság
g a hit-

A hónap
n szent-
g Jakab
en is az
kedvelt
nek az
szegény
ban járt,
földes-
ő vette
Mende-
között
de tény
beesü-
lágását.
árviz egy
alkalma
thuberti
eladni.
tjék. De
apított új
nyigeten,
su gyári
szabásu
ng Jakab
ern bér-
holyan a
ennek az
szabásu
erejéből
ekintélyt
em csak
örnyéke

munkás-
mer-féle
s-estélyt
ak „Nők
e került.
repeiket
al jutal-
let zene-
melyet a
dott. A
legjobb

féle or-
dásait a
tagjai,
nek. Az
korona.
yámolító
ek város
redelmét
szerint
egsujtot-
olyamán
üzletek
askor a

Döme 2
Wasser-
S. és
ónya Fe-

renc 4 fillér, Ikity Dusan 46 fillér, Weisz Hermann 50 fillér, Freitersohn M. 56 fillér, Stagelschmidt János 2 kor., Kokics A. F. 1 kor. 80 fillér, Prandell Rezső 6 kor. 18 fillér, Mangold Lipót 2 kor. 41 fillér, Boleszny Antal 51 fillér, Hubert Gusztáv 3 kor. 50 fillér, Liptay István 73 fillér, Goldberger Mihály 4 fillér, Jónás Bertalan 81 fillér, Weinberger János 23 fillér, Konkoly E. 10 fillér, Freund S. és fia 1 kor., Herzfeld Vilmos 52 fillér, Kovács Ödön 66 fillér, Mencer V. 60 fillér, Mihajlovics Milán 77 fillér, Finkelstein M. és társa 80 fillér, Novák J. C. 1 kor. 77 fillér, Kadelsburger L. 3 kor. 38 fillér, Eckstein S. és fia 1 kor. 55 fillér, Wilhelm F. 12 fillér, Kovács Géza 62 fillér, Nagybecskerekéi tak. és előlegeylet 3 kor., Keksz H. 26 fillér, Terzin Zsivó 71 fillér, Praszák testvérek 2 kor. 51 fillér, Kiszinszky Péter 2 kor. 44 fillér, Griesics J. 88 fillér, Turinszky Tivadar 48 fillér, Hirtenstein M. 1 kor. 6 fillér, Braun Armin 2 kor. 48 fillér, Kovál Imre 1 kor. 32 fillér, Terzin Zsivó 32 fillér, Nagyinszky Szvetozár 23 fillér, Petri Jakab 11 fillér, Wehner György 8 kor. 7 fillér, Eckfeld Mór 26 fillér, Radovics Draga 2 kor. 16 fillér, Lipovcevic N. 36 fillér, Baaden Hugó 1 kor. 6 fillér, Haidegger Ödön 1 kor. 78 fillér, Zimmerer Antal 28 fillér, Mesznics R. 30 fillér, Bőriparosok szövetkezete 52 fillér, Sajóvíz Soma 80 fillér, Hegedüs 38 fillér, Sindelasch Béla 1 kor. 02 fillér, Sida Alajos 1 kor. 47 fillér, Mersdorf Péter 2 kor. 48 fillér, Berényi Bódog 1 kor. 75 fillér, Kellner József 6 kor. 72 fillér, Grünbaum Vilmos 19 fillér, Schenk Hermann 64 fillér, Bence Antal 1 kor. 76 fillér, Watzke F. 2 kor., Kothstein János 1 kor. 10 fillér, Straky testvérek 31 fillér, Scheirich Pál 2 kor. 43 fillér, Kelemen Péter 65 fillér, Armbruster J. 4 kor. 73 fill., Luffi Mihály 53 fillér, Fein Fülöp 1 kor. 84 fillér, Erdődy Márton 4 kor. 20 fillér, Mesznik Imre 1 kor., Rósa Ignác 79 fillér, Perger Rezső 1 kor. 04 fillér, Tell Mihály 56 fillér, Hornyák Márton 83 fillér, Kertész 67 fillér, Jovanovics D. 12 fillér, Treitler Gusztáv 1 kor. 04 fillér, Kovál Imre 52 fillér, Grün Simon 30 fillér, Kneip Péter 43 fillér, Baaden J. L. 3 kor. 24 fillér, Eckstein Vilmos 1 kor. 05 fillér, Schiesinger és Polákovics 2 kor., Klein János 71 fillér, Klein Bernát 1 kor. 89 fillér, Miuczin György 24 fillér, Amend Rezső 1 kor. 16 fillér, Prokisch Gyula 75 fillér, Klein Samu 1 kor. 13 fillér, Pagiu H. 56 fillér, Eckstein R. 60 fillér.

E kimutatást működésünkről szóló jelentésünk kapcsán megküldve, kedves kötelességünknek tartjuk Nagybecskerek város közönségének a tanács útján egyetünk közgyűlésének őszinte köszönetét kifejezni és vak gyámoltjaink háláját tolmácsolni. Ez alkalommal mely tisztelettel bejelentjük, hogy egyetünk megbízottját, Halász Dávidot perselyeink feltörésére kiküldöttük a nevezett tisztviselőnk október hó 21-én fog ott megjelenni, a mikor is nagyon kérjük, kegyeskedjenek őt támogatásban részesíteni.

— **Sorsjáték papi szanatóriumra.** Miután a Borszákon építendő róm. kath. templom és papi szanatórium javára engedélyezett sorsjáték sorsjegyei el nem kelték, illetve a sorsjegyeket, vagy azoknak ellenértékét azok, a kiknek sorsjegyek elküldtek, a sorsjáték-irodának be nem szolgáltatták: a pénzügyminiszterium folyó év július 11-én, 58.870. sz. alatt kelt rendeletével megengedte, hogy a tárgysorsjáték huzása a folyó év végére halasztassék. A sorsjáték rendező bizottsága felkéri közönséget, hogy a megtartott sorsjegyek ellenértékét minél előbb beküldeni kegyeskedjék.

— **Kirándulás a Tátrába a zsoinai iparkiallítás és a Rákóczi-kiállítás meglátogatásával.** A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a Tátravidék meglátogatásának megkönnyítése céljából Budapestről Poprádfelkára és vissza szóló a gyorsvonatok igénybevételére is érvényes kedvezményes áru menettéri jegyek adatnak ki, melyeknek ára az I. osztályban 48 és a II. osztályban 32 korona. Ezen jegyekkel az utazás Zsolnán és Kassán át is történetik és mindezen állomásokon egy-egy napra megszakítható és így a Tátrába utazó közönségnek is alkalma nyílik a zsoinai iparkiallítás és a kassai Rákóczi-kiállítás meglátogatására. Együttal figyelemztetik az utazóközönséget, hogy idegen-forgalmi és utazási vállalat és vidéki fiókiróái 55 koronáért szelvényfüzeteket bocsátanak a közönség rendelkezésére, a melyek Csorbáról Csorbátóra fogaskerekű vasutra, onnét Uj-Tátrafűre, Barlanglőtre, Szepes-Bélára kocsijáratra és Szepes-Béláról Poprád-Felkára vasuti utazásra, valamint a béla csepőbarlangba való belépésre s végül ezen három napra terjedő kirándulás alatt kényelmes ellátásra és elszállásolásra jogosítanak, továbbá 30 korona áron oly jegyfüzeteket, melyekkel Szepesbéláról a Magura hegységen át Dunajecre tutajkirándulásban lehet résztvenni és végül 9 kor. 25 fillér áron oly szelvényfüzeteket, melyekkel a kassai Rákóczi ereklye-kiállítást látogatók részére Kassán a Schalkház szállóban egy napi elszállásolás és ellátás nyújtatik. Minden egyéb felvilágosítást készséggel megad a magyar kir. államvasutak központi menetjegyirodája (Budapest, IV., Vigadó-tér 1.)

— **Takonykór Szerb-Kereszturon.** A mult szerdán Szerb-Kereszturon több gazda lovai közt takonykórt konstataáltak s a községre nézve a zárlatot elrendelték.

— **Betörés a szőregi plébániára.** A napokban este párját ritkító vakmerőséggel akarták megrabolni a szőregi róm.-kath. plébánost, Rózsza Ferenczet. A plébános estefelé egy nő-rokonával künn ült az utcán, mialatt a lakás ablakai szellőztetés végett nyitva voltak. Egyszer a plébános gyanus neszt hallott a lakásból s utána nézve a dolognak, egy ismeretlen embert látott az egyik szobában, a mint az íróasztal fiókját, melyben az az nap érkezett 2000 korona hasznóbér volt elrejtve, fessegetti. Zajt csapott a plébános, de időközben a tolvajnak sikerült elfogni a fiókot kihuzni s azt rögtön kiadta az ablakon az utcára egy másik embernek, mire mindketten elfutottak. A fellármázott lakosságnak sikerült elfogni a rablókat, de az egyik binokra kelt üldözőivel, rájuk is lőt s így elmenekült, a másikat azonban a község házára kísérték. Itt kint, hogy az elfogott tolvaj a plébános eselédjének Topolyán lakó apja, aki valószínűleg lányától tudta meg, hogy a papnak e napon nagyobb összegű pénze fog érkezni. A tettest átkísérték a bírósághoz.

Színház és Irodalom.

* **Színészet Nagybecskereken.** Az őszi évad kérdése hamarabb nyert megoldást, mint hittük. A zombori színügyi bizottság a legelőzékenyebb módon engedett át egy hónapot Nagybecskereknek s Balla Kálmán nem késelt sokáig, hanem elküldte megbízottját, a nagybecskerekéi közönség előtt mint jeles komikus is ismeretes Kömley Gyulát, hogy nyélbe üsse a bérletet, s a társulat már szombaton, szeptember hó 12-én kezd meg előadásait. Az igazgató jelentése így hangzik:

Előleges színházi jelentés. Mély tisztelettel értesitem Nagybecskerek és vidéke n. é. közönségét, hogy folyó évi szeptember hó 12-től október hó 15-ig bezárólag a városi színházban előadásokat tartok. Az előadások sorozatát Molnár Ferenc Doktor ur című 3 felvonásos vígjátékával kezdem meg. Az előadások keretében a következő újdonságok kerülnek színre: Doktor ur vígjáték, Louie vígjáték, Bajusz operette, Halász szeretője népszimű, Halásos esőnd szimű, Fifin nagy operette, Postás fiu és huga énekes bohózat, Lotti ezredesei angol operette, Monna Vanna dráma, Éjjeli menedékhely, Jelenetek a mélységből, X asszony vígjáték, Postás fiu nagy operette, Flórika szerelme népszimű, Páholy vígjáték, Casanova nagy operette, Niobe operette, Svihakok nagy operette, utolsó előadás.

Társulatom tagjai: Előadó személyzet Nők: Bodrogyi Lina, Fehér Berta, Gerőfi Iona, H. Szabó Hortenzia, Kantay Teréz, Kovács Juczi, Laky Eugenia, Lányi Edith, L. Varnay Juliska, Lévy Margit, Magyar Rózsai, Peterdy Etel, Perényi Melánia, Rác Gizella, Radnay Zsuzsika, Tarján Irma, Tóváry Anna. Férfiak: Aldory László, Balla Kálmán, Czákó Vilmos, Fodor József, Hérics Ottó, Láposy Gusztáv, Marosy Sándor, Peterdy Sándor, Sajó Vilmos, Szabolcsy Sándor, Szénássy György, Tihanyi Miklós, Tihanyi Vilmos, Völgyi Rezső, Viola József, Virágh Ferencz, Vitéz Róbert. Műszaki személyzet: Balla Kálmán igazgató, főrendező, Peterdy Sándor rendező, Kubesch R. M. karnagy, Czákó Vilmos titkár, Szabolcsy Sándor ügyelő, P. Laky Eugenie sugó, Arady Gizella pénztárnok, Krüger Károly zenekar igazgató, Varga Sándor díszmester 2 segéddel, Rózsza József kellekes 3 segéddel, Osztragonác Lajos ruhatárnok 1 segéddel. A zenét saját polgári zenekarom szolgáltatja. Bérlet árak 30 előadásra: földszinti és középső páholyok 180 kor., felső páholy 150 kor., Tamlásszék 48 kor., Körszék 36 kor. A bérlet eszközzésével Kömley Gyula sziművész urat biztam meg, ki a bérletjegyek kiállítására és bérletpénzek főlvételére jogosítva van. Nagydémű közönség! Nem szokásom nagyhangu ígerteket tenni, hiszem, hogy igyekeztünk s tudásunk által ki fogjuk érdemelni a t. közönség szives pártfogását és rokonszenvét. Magam s társulatom minden egyes tagját kegyes jóindulatukba ajánlván, maradok mély tisztelettel Balla Kálmán, színigazgató.

* **Uj idők.** Kilenc képet közöl az Uj Idők e heti száma a Párisi Áruház tüzkatasztrófájáról, bemutatván az egyes szobákat, a melyekben ez a szörnyű dráma lejátszódt. Más érdekes képek: Kubelik és magyar menyasszonya, a király Budapest, Csányi Henrik, az Éjjeli menedékhely, Szárafov Boris, a macedon forradalom vezére, a koronaország főlvaltása stb. Két regény folyik e számban, az egyiket Szomaházy István írta, a másikat Ernest Daudet. Gárdonyi Géza tól vers, Lőrinczy György, Zöldi Márton, Keve, Wolfner Pál novellái és cikkei sorakoznak melléje.

Nyilttér.*)

Mindenütt kapható

Kalodont

nélkülözhetetlen fogtisztító-szer,
a fogakat tisztán, fehéren és épségben tartja.

(68/I—32.24)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethet-
len férjem elhalálása alkalmá-
ból részvétüket nyilvánították s
neki a végtszesség megadásában
részt vettek, fogadják ez uton
köszönetemet.

Nagybecskerek, 1903. szeptem-
ber 7. (716—1.1)

Özv. Müller Mihályné.

Robitschi „Styria-forrás“.

Gyógyhatású víz: gyomordaganat és göresök, Bright-féle veselob, torok- és gégehurut, gyomor- és bélkatarus, húgy-sav- és hólyagbántalmak, székrekedés és májbajok ellen.

Kitűnő gyógyyszer! Orvosilag ajánlva!

Magyarországi főraktár:
Hoffmann Józsefnél Budapest, Báthory-utca 8.

(701/b 1.1)

*) Az e rovat alatt közöltékert nem vállal felelősséget a szerk.

TÁVIRATOK.

A válság.

Wekerle jelöltsége.

Budapest, szept. 7. (A „Torontál“ eredeti táv.) Sem a tegnapi, sem a mai nap folyamán a felség nem fogadott senkit a magyar politikusok közül, a pártkörökben azonban igen élénk az élet. Mindenütt bizonyos izgatottsággal tárgyalják az eshetőséget. A mai nap folyamán ismét Wekerle Sándor jelöltsége lépett előtérbe s mint politikai körökben mondják, Lukács László legutóbbi kihallgatásánál Wekerle Sándort ajánlotta miniszterelnöknek.

Goluchowszky a királynál.

Budapest, szept. 7. (A „Torontál“ ered. táv.) A király ma délelőtt Goluchowszky gróf közös külügyminisztert hosszabb kihallgatáson fogadta. A kihallgatás, mint hire jár, a magyar válsággal s a Balkán állapotokkal van összefüggésben.

Szell Kálmán megbízatása.

Budapest, szept. 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Azt a hirt, mintha Szell Kálmán volt miniszterelnököt a király kihallgatásra hívta volna meg, meiyen kabinetalakításra hívja meg, illetékes körökben valószínűtlennek mondják Szell Kálmán

mindeztideig nem is kapott újabb meghívást a királyhoz.

A válság terjedelme.

Budapest, szept. 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Beavatott politikusok úgy mondják, hogy a királynak határozott szándéka mostani budapesti tartózkodása alatt a válságot dülőre vinni és azt hiszik, hogy ez irányban holnap, vagy holnapután döntő lépés is várható.

A délvideki hadgyakorlatok vége.

Budapest, szept. 7. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Temesújfaluból táviratozzák, a trónörökös a hadgyakorlatot a döntő ütközet után nyomban lefuvatta, hogy a katonaságot kímélje. A hadgyakorlatok ezzel véget értek s a trónörökös ma délben Bécsbe utazott.

A pécsi püspök temetése.

Budapest, szept. 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Pécsről táviratozzák: Hettyei Sámuel pécsi püspököt ma délelőtt temették el óriási részvét mellett. A temetésen roppant közönség vett részt s a végültszességek megjelentek az összes hatóságok fejei, a testületek és intézetek.

A forrongó Szerbia.

Budapest, szept. 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Belgrádból jelentik, a szerb tisztek körében a forrongás nem szűnt meg, sőt a tisztek föllépését erősíti az, hogy Szerbia lakosságának nagy része a tisztek pártján van s a külföld is rokonszenvezik a tisztek eljárásával. Mint beavatott körökben beszélnek, a legközelebbi napokban Szerbiában igen fontos fordulat várható, amely a szerb állapotokra kedvező hatással lesz. Azt hiszik, hogy most már maga Péter király is föllép a királygyilkos tisztek ellen s mindazokat, akik a rémes merényletben résztvettek, nyugdíjazni fogják.

Anarkia Bulgáriában.

Budapest, szept. 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szófiából táviratozzák, Bulgáriában napról-napra nagyobb zür-zavar uralkodik. Erre vall a szobranjenak feloszlatása is és az irányadó körökben abban a nézetben vannak, hogy Bulgária a legkomolyabb válság előtt áll és olyan események készülnek, melyeknek következményei beláthatatlan veszedelmet rejtenek nemcsak a Bulgária és Balkán, hanem egész Európa békéjére is.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1903. szeptember 7.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	Kilos	50 kilogr. ára		50 kilogr. ára			
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig		
Tiszavidéki	uj	76	7.40	7.55	80	7.70	7.85
Pestvidéki	uj	76	7.30	7.45	80	7.60	7.75
Bánsági	uj	76	7.35	7.50	80	0.—	0.—
Bácskai	uj	76	7.45	7.60	80	0.—	0.—
Ross	uj	elsőrendű	70—75	6.10	6.20		
		másodrendű	—	6.—	6.10		
Árpa		takarmány	60—62	5.50	5.70		
		égetni való	62—64	5.40	5.50		
		sörfőzésre való	64—66	0.—	0.—		
Zab		—	39—41	5.50	5.65		
Tengeri ó	bánsági	—	—	6.10	6.25		
	másnemű	—	—	6.25	6.55		

Határidő-üzlet.

Budapest, szept. 7. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak kisebb-nagyobb mértékben emelkedtek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre) 7.42— —
 Buza (áprilisra 1904.) 7.67— —
 Tengeri (májusra 1904.) 5.51— —
 Zab (októberre) 5.47— —
 Rozs (októberre) 6.22— —

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1903. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
 Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsovára: délután 5 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
 Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
 Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Zsombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 13 p.; este 6 óra 46 p.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
 Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Torontálvármegye alibunári járás főszolgabírájától.

2988/303.

709—3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye alibunári járásában fekvő Alibunár nagyközségben üresedésben levő két községi írnoki állásra pályázatot nyitok s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám f. évi szept. 15-éig adják be.

Mindegyik írnoki állás 800 korona javadalmazással van összekötve.

Alibunár, 1903. augusztus 29.

Radonits,

főszolgabíró.

24261/I. szám.

Magyar kir. államvasutak.

Üzletvezetőség Arad.

Pályázati hirdetmény.

Kizárólag alvincz—nagyszében—nagyszében—fogarasi—olthid—vöröstoronyi és nagyszében—nagydisznói összesen 197 kilométer hosszú vonalain használatban levő összes szolgálati óráknak 1904. évi január hó 1-től számított 3 éven át jó karban tartása, javítása és szabályozása iránt ezennel pályázatot hirdetünk, minélfogva felhívjuk a pályázni kívánó és iparendélyvel bíró órásokat, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a pályárák jókarban tartására 24261/1903. szhoz“ feliratu, borítékba zárt ajánlatukat lepecsételve f. évi október hó 13-án déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének általános igazgatási (I.) osztályánál nyujtsák be.

Bánatpénz fejében 100 kor., azaz száz korona készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi október hó 12-ének déli 12 órájáig alulírott üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

A szerződési feltételek alulírt üzletvezetőség I. osztályánál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve kívánatra postán megküldetnek, feltételezzük tehát ajánlattevőkről, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A pályárási székhely Nagy-Szeben, vagyis az illető órák, ki e teendővel megbizatik, köteles Nagy-Szebenben lakni, illetve ott üzletet tartani.

Az ajánlatok feletti határozathozatal az ajánlatok felbontásától számított 14 nap alatt várható, míg a letett bánatpénz ezen határidő után 8 napon belül fog kiutaltatni.

Az ajánlattevők ajánlatukkal az azok fölött hozandó végleges határozat hozataláig kötelezettségben maradnak s azokat nem vonhatják vissza, visszavonása a bánatpénz elvesztését vonja maga után.

Arad, 1903. augusztus hóban.

3—2

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Akár szép!

Akár eső!

Markoin-féle Kaszinó.

Hétfőn, f. hó 7-én és a következő napokon fényes

ORFEUM

előadás Lichtenstein Soma igazgatása alatt.

A kontinens legelső művészeinek felléptével.

== Teljesen új családi műsor. ==

Nagy látványosság! Különösen megemlítendő: Nagy látványosság!

A három Bertini,
 a világ legügyesebb kerékpározói vagy az úgynevezett „Csodagyermek” (3, 5 és 7 évesek.)

Szépség! A kis Hilda. Szépség!

A transformatio legremekebb táncosnője.

Sláger! Charles es Joe Sláger!
 a legjobb zenebohócok

Ezenkívül fellépnek az összes ujonnan szerződött elsőrangú művészek.

Előadásra kerül:

Egy smokk és A sikerült petite.

Szenzációs bohózat. Tréfás bohózat az életből merítve.

Kezdeté 8 órakor. — Belépődíj 1 korona.

Főtörökvésem a nagyérdemű közönségnek csak jót és kedélyeset nyujtani, amiért is számos látogatásért esedezem.

Tisztelettel

(717—2.1)

Marcoin Jenő,

Lichtenstein Soma,

vendéglős.

orfeum-igazgató.

SOK PÉNZT!

1000 koronát is havonta szerzheth bárki becsületes úton. (Mellékterettképpen is.)
 Bővebb felvilágosítást következő címen kell kérni:

„Reell 72“
 Annoncen-Abteilung des „Merkur“
 Stuttgart, Bergstrasse.

(518—52 36)

Torontálvármegye központi járás főszolgabírájától.

5749. sz. 1903.

713—3.1

Pályázat.

A 800 korona évi fizetéssel Erneszt-háza községben rendszeresített segédjegyzői állás lemondás által megüresedvén, ez állásra pályázatot hirdetek s felhívom, kik ez állásra igényt tartanak, szabályszerűleg felszerelt kérvényeiket hozzám bezárólag folyó évi október hó 1-ig adják be. A magyar és német nyelvnek szóban és írásban való teljes ismerete megkívánatlik.

Kelt Nagybecskereken, 1903. évi szeptember 4.

Daniel,

főbíró.

UJDONSÁG!

Ecet-essencia, valamint
 == új ecet. ==

A legjobb és legkedveltebb ecet az ételek besavanyításához a kellemes íze végett. Szép tiszta fehér színű és nem festett, mint a legtöbb ecet. Főelőnye még az is, hogy ezen ecettel besavanyított uborkák és paprikák nem puhulnak meg, hanem keménységüket megtartják és nem penészednek.

Ára

literenként:

az új ecet-lényeg 12 f.

az új ecet 6 fillér.

Az ismételtárusítóknak olcsóbban számítom.

Kapható

Gligorijevity

Jóca,

— liszt- és

fűszerkereskedőnél

Nagybecskerek.

Buzatér.

(685—16.11)

Alaptőkéje K. 400.000.

Tartalékjai 1902. végével K. 305.591.

A Nagybecskereki Takarékpénztár

(alapított 1872-ben)

e l f o g a d

takarék-betéteket

kamatozás végett a legelőnyösebb visszafizetési módzatok mellett,

engedélyez

jelzálog-kölcsönöket

Torontálvármegyében fekvő földbirtokokra

és pedig

a) kamatozó kölcsönöket

a kölcsönösszeg nagysága szerint $4\frac{3}{4}$ – $5\frac{1}{2}$ %-ra

10–50 évre

b) törlesztéses (annuitási) kölcsönöket

10–50 évre.

A kölcsönök árfolyamlevonás nélkül, tehát teljes összegben készpénzben folyósítatnak.

Bemutatandó a telekkönyvi kivonat és a kataszteri birtokivmásolat.

Felvilágosítással — levelezés útján is — készséggel szolgál

az igazgatóság.

685. végr. szám. 1903.

712-1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. törvényszéknek 1903. évi 1323. számú végzésével dr. Annau Ernő nagybecskereki ügyvéd által képviselt nagybecskereki népbank felperes részére Hadfy Döme kir. közjegyző alperes ellen 170 korona tökétkövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől felül- és lefoglalt és 1107 koronára becsült ingóságokra a nagybecskereki kir. járásbíróóság 1903. V. 211/6. számú végzésével az árverés elrendelhetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Nagybecskereken leendő megtartása határidőül 1903. évi szeptember hó 9-ik napjának d. e. 8 órájára kitűzetik, amikor a bíróilag lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldötnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagybecskereken, 1903. évi aug. hó 25. napján.

Simonich Zsigmond,
kir. bírósági végrehajtó.

Pancsovai főszolgabíróiságtól.

4684. szám 1903.

708-2.2

Pályázati hirdetmény.

Az üresedésbe jött Franzfeld községi szülésznoi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állással a következő javadalmazások vannak egybekötve, és pedig: évi 120 kor. fizetés, mely összeget 1/4 évi utólagos részletben kap a községi pénztárból, ezen kívül a vagyonosoktól minden születés után 2 kor. jár; a vagyontalanoknál pedig díjtalanul köteles segédkezni.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a megyei szabályrendeletben előírt képesítést és eddigi működésüket igazoló bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket 1903. évi szeptember hó 30-ig alulírott hivatalnál nyújtsák be, mert a később beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Az állás választás utján lesz betöltve.

Pancsován, 1903. évi szept. hó 2-án.

Dr. Gyertyánffy,
főszolgabíró.

3069/1903.

715-3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye alibunári járásában fekvő Ilánca nagyközségben rendszerített s évi 800 koronával javadalmazott községi irtóki állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám szeptember 15-ig adják be.

Alibunár, 1903. augusztus 29.

Radonich,
főszolgabíró.

675. B. v. k. sz. 1903.

711-1.1

Árverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, miszerint a tekintetes nagybecskereki kir. járásbíróiságnak 1901. évi V. 1655/3 szám alatt kelt végzése folytán a Nagybecskereki Népbank részére, Zeppezauer Károly és neje Juliánna bégaszentgyörgyi lakosoknál hátr. 125 korona 96 fillér és jár. iránti kielégítési végrehajtás utján 1902. évi augusztus 25-én felülfoglalt és 1191 koronára becsült butorok stbbiből álló ingóknak alperesek lakásán Bégaszentgyörgyön bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladatása 1903. évi szeptember hó 12-ik napjának d. e. 9 órájára tűzött ki az 1903. évi V. 82/12. sz. a. k. végzés alapján.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, úgy az esetben is, ha elsőbbségi bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t.-c. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alulírottához egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy később bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Kelt Nagybecskereken, 1903. évi aug. 24-én.

Kiss,
kir. bir. végrehajtó

9869. szám
ig. ex 1903.

A felső-torontáli ármentesítő és belvizszabályozó-társulat igazgatójától.

Közgyűlési meghívó.

A társulati elnök ur O Méltósága folyó évi szeptember hó 19-ik napján délelőtt 1/2 12 órára **Nagykikindán, a városháza nagytermébe közgyűlést** tűzött ki, melyre van szerencsém ezennel tisztelettel meghívni.

Az alapszabályok 7. §-ának*) rendelkezése szerint van szerencsém a községi előljáróságokat megkeresni, hogy erről a községbeli érdekelteket a szokott módon azon megjegyzéssel sziveskedjenek értesíteni, hogy amennyiben azok az alapszabályoknak hivatkozott 7. §-a értelmében önként nem csoportosulnának, a megtartandó közgyűlésen az illető községi előljáróság által fognak képviseltetni; megjegyzem, hogy önálló szavazatra csakis az van jogosítva, akinek kétszeres kivétel szerinti közrejárlása legalább 200 koronát tesz ki.

A községbeli érdekeltség esetleges csoportosulásáról a választott megbizott, vagy megbizottak neveiről, valamint arról, hogy a községbeli érdekeltséget a községi előljáróság fogja-e a társulati alapszabályok 7. §-a értelmében képviselni, a szavazati lajstromok összeállíthatása céljából a közgyűlést megelőzőleg legalább 5 nappal értesítést kérek.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Intézkedés a társulati tisztujtást illetőleg.
2. Az 1904. évi költségvetés előterjesztése.
3. Az őszentiván—térvári lecsapoló-társulat végleges átvételéről jelentés.
4. A kezdődő partomlások megszüntetésére engedélyezett további államsegélyről jelentés.
5. Lombay Imre pénztáros óvadékanak megtérítésére vonatkozó miniszteri rendelet.
6. Oroszlámos község előljáróinak felebbezése a 41/1903. számú választmányi határozat ellen.

Nagykikindán, 1903. évi szeptember hó 2-án.

Igazgató helyett:

MALINA GYULA s. k.,
főmérnök.

*) Az alapszabályok 7. §-a következőképpen szól: A társulati tagok törvényes jogaikat a közgyűléseken érdekeltségük arányában személyesen vagy a közgyűlés megnyitására bejelentett megbizottjaik által gyakorolják.

A közgyűlésen a társulati tagok a kétszeres társulati kivétel szerint számított közrejárlási összegnek minden 200 koronája után egy szavazattal bírnak; önálló szavazatra azonban csakis az van jogosítva, a kinek kétszeres kivétel szerinti közrejárlása legalább kétszáz koronát tesz. A szavazati számításakor a félnél nagyobb tört rész egészen vétetik, a félnél kisebb tört rész pedig figyelmen kívül marad.

Kétszáz koronánál kevesebbet fizető tagoknak joguk van csoportosulni és közös megbizottjuk által összes érdekeltségük arányában szavazataikat gyakorolni, ha megbizottjaikat a közgyűlés napja előtt legalább 3 nappal az igazgatóságnál előzetesen bejelentik, jogukban áll nemcsak egy közgyűlésre, hanem állandó megbizottat is választani, kinek megbízatása addig érvényes, a míg meghatalmazása vissza nem vonatik. Az ilyen állandó képviselő az igazgatónak a meghatalmazás beküldése mellett szintén bejelentendő.

Azon kisebb érdekeltek szavazati jogát, akik önként nem csoportosulnak és akik megbizottjaikat előzetesen be nem jelentik, azon község előljárósága gyakorolja, a mely község határában az illető területek fekszenek. A község előljáróságának ez esetben még akkor is van szavazata, ha az illető község határában kisebb érdekeltek összes kétszeres kivétel sem tenne ki kétszáz koronát.

(714-1.1)